

6 mei 2024

Onderzoek <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/> WCAG 2.1

AA

Onderzoek <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/>
Niveau AA

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Onderzoeksresultaat	4
Optioneel	4
Belangrijke aandachtspunten content	4
Belangrijke aandachtspunten techniek	5
Overig	5
Uitzonderingen en specifieke situaties	5
Principe 1 Waarneembaar	7
Richtlijn 1.1 Tekstalternatieven	7
Richtlijn 1.2 Op tijd gebaseerde media	8
Richtlijn 1.3 Aanpasbaar	13
Richtlijn 1.4 Onderscheidbaar	21
Principe 2 Bedienbaar	33
Richtlijn 2.1 Toetsenbordtoegankelijke	33
Richtlijn 2.2 Genoeg tijd	36
Richtlijn 2.3 Toevallen	39
Richtlijn 2.4 Navigeerbaar	39
Richtlijn 2.5 Inputmodaliteiten	47
Principe 3 Begrijpelijk	52
Richtlijn 3.1 Leesbaar	52
Richtlijn 3.2 Voorspelbaar	54
Richtlijn 3.3 Assistentie bij invoer	57
Principe 4 Robuust	61
Richtlijn 4.1 Compatibel	61

Onderzoeksgegevens	69
Opdrachtgever	69
Type onderzoek	69
Onderzoeksdatum	69
Norm	69
Evaluatiemethode	69
Scope van het onderzoek	69
Steekproef	69
Gebruikte technieken	70
Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning	70
Gebruikte browsersversies voor dit onderzoek	70
Afhankelijke technologie	70

Inleiding

Het toegankelijkheidsonderzoek naar Onderzoek <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/> is afgerond op 6 mei 2024. Dit onderzoek laat zien in hoeverre deze op dit moment voldoet aan de internationaal geaccepteerde toegankelijkheidsrichtlijnen (WCAG 2.1). Een terugkoppeling van de hoofdzaken uit het onderzoek en de mogelijke vervolgstappen op basis hiervan staan in de managementsamenvatting.

WCAG staat voor Web Content Accessibility Guidelines. Dit zijn de internationale richtlijnen voor toegankelijkheid van webcontent. De richtlijnen zijn opgedeeld in vier principes (Waarneembaar, Bedienbaar, Begrijpelijk en Robuust). Elke richtlijn is vervolgens opgedeeld in meetbare succescriteria. Omdat WCAG techniek-onafhankelijk is opgesteld, kan hiermee de toegankelijkheid van alle content op het web worden onderzocht.

De beschrijving van de succescriteria zijn in dit rapport ingekort. Volledige beschrijvingen zijn te vinden in de [WCAG documentatie](#). In het rapport geven we tevens bij ieder succescriterium een algemene toelichting. Hoewel de WCAG norm duidelijk genoeg is om onderzoeken goed te kunnen uitvoeren, kan de beoordeling van succescriteria op detailniveau de komende tijd veranderen. Zo is het mogelijk dat door voortschrijdend inzicht iets dat nu is afgekeurd, bij een volgend onderzoek wordt goedgekeurd en vice versa.

In dit rapport worden slechts voorbeelden gegeven van aangetroffen problemen; dit is echter geen compleet overzicht. Omdat het onderzoek uit een steekproef bestaat, kan het zijn dat een probleem niet gesignaleerd wordt. Het kan dan wel bij een volgend onderzoek worden opgemerkt. Wanneer verbeteringen worden doorgevoerd, dient er rekening gehouden te worden dat hierdoor nieuwe toegankelijkheidsproblemen kunnen ontstaan.

Zijn er naar aanleiding van dit rapport inhoudelijke vragen, dan kan er met ons contact worden opgenomen via info@accessibility.nl of 030 - 239 82 70.

Voor (structurele) ondersteuning bij het toegankelijk maken van de digitale dienstverlening, kan er met onze servicedesk contact worden opgenomen via info@accessibility.nl of 030 - 239 82 70.

Onderzoeksresultaat

De website voldoet op dit moment nog niet geheel aan de vereisten voor WCAG 2.1, niveau AA. Van de 50 succescriteria hebben we bij 14 succescriteria één of meerdere verbeterpunten gevonden. Dit betekent dat de website nog niet volledig toegankelijk is.

Uit het onderzoek is gebleken dat de website voor een groot deel al goed toegankelijk is en dat er duidelijk nagedacht is over de toegankelijkheid van de website. Zo is er geen snelbewegend of flitsend beeld, is er geen toetsenbordval en zijn de koppen en labels duidelijk beschreven.

Toch zijn er ook nog een aantal problemen gevonden ten aanzien van de toegankelijkheid. Een ontoegankelijke website zorgt er onder andere voor dat met name gebruikers die afhankelijk zijn van hulpsoftware problemen ervaren met de waarneembaarheid en/of bedienbaarheid. Denk daarbij vooral aan mensen met een visuele of motorische beperking. Deze groep mensen zal daarmee een beroep moeten doen op de andere kanalen van uw organisatie, zoals e-mail, telefoon of fysieke locatie. Hieronder worden een aantal bevindingen genoemd, verdeeld in de categorieën content en techniek. Zie de technische rapportage voor een volledig overzicht van de gevonden problemen.

Optioneel

Let erop dat de gevonden problemen steekproefsgewijs zijn aangetroffen en dat er mogelijk meerdere pagina's aanwezig zijn waarvan de content niet voldoet aan de richtlijnen, en mogelijk bij de hercontrole beoordeeld kunnen worden. Bij het oplossen van de bevindingen is het dus zaak dat er ook buiten de steekproef gezocht wordt naar waar dergelijke problemen voorkomen om te voldoen aan de wettelijke eisen

Belangrijke aandachtspunten content

Op dit moment wordt niet overal gebruik gemaakt van koppenstructuur (headings). Een kop dient altijd het HTML kop element te hebben, bijvoorbeeld H2. Wanneer deze kop met een kop element wordt opgemaakt, wordt de structurele informatie die de tekst geeft ook overgedragen aan hulpsoftware. Een gebruiker met

voorleessoftware kan op deze manier met een sneltoets snel door de koppen navigeren.

Belangrijke aandachtspunten techniek

Het contrast is op sommige plaatsen onvoldoende, dit is vooral lastig voor mensen met een visuele beperking (zoals kleurenblindheid of slechtziendheid). De site is hierdoor ook moeilijk leesbaar voor alle gebruikers met bijvoorbeeld invallend zonlicht.

De site maakt geen gebruik van zogenaamde skiplinks. Met het aanbieden van skiplinks wordt het navigeren voor mensen die afhankelijk zijn van het toetsenbord of hulpsoftware eenvoudiger en sneller. Middels deze skiplinks kunnen toetsenbord gebruikers de herhalende content zoals het hoofdmenu overslaan en direct naar de hoofdcontent navigeren.

De (toetsenbord)focus is op een aantal plekken niet of nauwelijks zichtbaar.

Overig

Naast bovenstaande bevindingen is er ook een algemeen advies opgenomen onder het criterium 3.2.3.

Uitzonderingen en specifieke situaties

Bij dit onderzoek is uitgegaan van de Europese standaard voor toegankelijkheidseisen, de EN 301 549-norm, waarin wordt verwezen naar de internationale toegankelijkheidsrichtlijn WCAG 2. Sommige inhoud van websites hoeft op dit moment (nog) niet te voldoen aan de toegankelijkheidseisen. Hiervoor geldt vanuit de Europese richtlijn voor de toegankelijkheid van overheidswebsites en -apps een (tijdelijke) uitzondering. Het is natuurlijk wel aan te raden om de gevonden problemen op te lossen. Bezoekers met een beperking kunnen verminderd gebruik maken van deze inhoud. Blinden en slechtzienden kunnen bijvoorbeeld vaak slecht overweg met ontoegankelijke PDF's en niet-ondertitelde video's zijn nutteloos voor doven en slechthorenden.

Organisaties die zich beroepen op deze uitzondering, moeten in de toegankelijkheidsverklaring aangeven welke maatregelen ter verbetering zijn

genomen, welke alternatieven er worden geboden en wanneer wel aan de verplichting zal worden voldaan. Zie voor de volledige uitleg <https://digitoegankelijk.nl/wetgeving/uitzonderingen>.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal succescriteria waar op dit moment aan wordt voldaan: 36 van de 50 succescriteria zijn als voldoende beoordeeld. Op de volgende pagina's worden de gevonden bevindingen per succescriterium toegelicht.

	Niveau A	Niveau AA	Totaal
Waarneembaar	6 / 9	9 / 11	15 / 20
Bedienbaar	9 / 14	2 / 3	11 / 17
Begrijpelijk	4 / 5	5 / 5	9 / 10
Robuust	1 / 2	0 / 1	1 / 3
Totaal	20 / 30	16 / 20	36 / 50

PRINCIPE 1

Waarneembaar

Informatie en componenten van de gebruikersinterface moeten toonbaar zijn aan gebruikers op voor hen waarneembare wijze

RICHTLIJN 1.1

Tekstalternatieven

Lever tekstalternatieven voor alle niet-tekstuele content, zodat die veranderd kan worden in andere vormen die mensen nodig hebben, zoals grote letters, braille, spraak, symbolen of eenvoudiger taal.

SUCCESCRITERIUM 1.1.1 (NIVEAU A)

Niet-tekstuele content

Alle niet-tekstuele content die aan de gebruiker wordt gepresenteerd, heeft een tekstalternatief dat een gelijkwaardig doel dient, behalve voor de hierna vermelde situaties.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op onderstaande pagina, bij de flow 'Aanvragen P/E/F-pas', heb je bij stap 3 een overzicht met alle informatie van de persoon voor wie je de pas aanvraagt. Zo staat er ook een pasfoto bij. Dit `<img>` element mist een alt-attribuut, hierdoor kan het zijn dat sommige voorleessoftware de bestandsnaam van de afbeelding opleest. Dit kan zeer verwarrend zijn voor de gebruiker. Een `<img>` element moet altijd een alt-attribuut bevatten. Deze kan leeg gelaten blijven (`alt=""`) of ingevuld worden, mits het een duidelijke beschrijving van de afbeelding bevat (bijvoorbeeld `alt="Pasfoto van de heer Jansen"`). Deze komt voor bij alle pagina's/flows die pasfoto's bevatten.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/WFAddPhotoSignature.aspx> (zie stap 3 "Bevestig a.u.b. de persoon voor wie u een Rijkspas wilt aanvragen", in de flow 'Aanvragen P/E/F-pas')

Uitleg van dit succescriterium

Alle belangrijke niet-tekstuele content zoals afbeeldingen, knoppen en formulier invoervelden, moeten een tekstueel alternatief of naam hebben. Dan kan de voorleessoftware van blinde bezoekers die informatie namelijk voorlezen. Voor sommige niet-tekstuele content, zoals video en audio, zijn aparte succescriteria (1.2.1 tot en met 1.2.5). Voor succescriterium 1.1.1 hoeft daarom alleen een beschrijvende naam boven die content geboden te worden.

Voor informatie over CAPTCHA, zie het desbetreffende artikel op onze website: www.accessibility.nl/kennisbank/artikelen/captcha

RICHTLIJN 1.2

Op tijd gebaseerde media

Lever alternatieven voor op tijd gebaseerde media.

SUCCESCRIERIUM 1.2.1 (NIVEAU A)

Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)

Voor media met vooraf opgenomen louter-geluid en vooraf opgenomen louter-videobeeld is het volgende waar, behalve als de audio of video een media-alternatief voor tekst is en duidelijk als zodanig is gelabeld:

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Dit succescriterium heeft betrekking op alles wat alleen geluid is (dus zonder beeld) of alleen videobeeld (dus zonder geluid). Hiervoor dient een volledig uitgeschreven tekst te worden geboden, zodat dezelfde informatie ook voor dove en blinde bezoekers beschikbaar is. Bij alleen videobeeld mag ook een geluidspoor worden geboden, waarmee alle visuele informatie aan blinde bezoekers wordt voorgelezen.

Zie voor meer informatie ons artikel over online video op:
www.accessibility.nl/kennisbank/videotutorial

SUCCESCRITERIUM 1.2.2 (NIVEAU A)

Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle vooraf opgenomen audiocontent in gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Voor alle gesproken tekst en andere belangrijke geluiden in een video dient ondertiteling geboden te worden. Op die manier is de informatie ook beschikbaar voor bezoekers die doof of slechthorend zijn. Er is een uitzondering, waarbij geen ondertiteling geboden hoeft te worden: als concreet is aangegeven dat de video een media-alternatief is voor de tekst op de pagina én de video ook niet meer informatie geeft dan die tekst.

Zie voor meer informatie ons artikel over online video op:
www.accessibility.nl/kennisbank/videotutorial

SUCCESSCRITERIUM 1.2.3 (NIVEAU A)

Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)

Er wordt een alternatief voor op tijd gebaseerde media of audiodescriptie van de vooraf opgenomen videocontent geleverd voor gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Audiodescriptie is gesproken tekst die is toegevoegd aan het standaard audiospoor om belangrijke visuele details te

---

Uitleg van dit success criterium

beschrijven, die niet vanuit het standaard audiospoor alleen te begrijpen zijn. Vaak kan audiodescriptie in een videospeler aan of uit worden gezet. De audiodescriptie is belangrijk voor blinde bezoekers, die niet kunnen zien wat in beeld gebeurt/verschijnt.

Voor succes criterium 1.2.3 (niveau A) zijn twee uitzonderingen, waarbij geen audiodescriptie nodig is:

1. Er wordt een uitgeschreven transcript geboden. Dit transcript dient alle informatie in de video (dus beeld en geluid) in de juiste volgorde bevatten.
2. Als concreet is aangegeven dat de video een media-alternatief is voor de tekst op de pagina én de video ook niet meer informatie geeft dan die tekst.

LET OP: bovenstaande uitzonderingen gelden niet voor succes criterium 1.2.5 (niveau AA).

Zie voor meer informatie ons artikel over online video op: www.accessibility.nl/kennisbank/videotutorial

---

SUCCESSCRITERIUM 1.2.4 (NIVEAU AA)

Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle live audiocontent in gesynchroniseerde media.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit success criterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Voor alle gesproken tekst en andere belangrijke geluiden in een live video dient ondertiteling geboden te worden. Het doel van dit succes criterium is om mensen die doof of slechthorend zijn in staat te stellen live video's te bekijken.

SUCCESSCRITERIUM 1.2.5 (NIVEAU AA)

Audiodescriptie (vooraf opgenomen)

Er wordt een audiodescriptie geleverd voor alle vooraf opgenomen videocontent in gesynchroniseerde media.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Audiodescriptie is gesproken tekst die is toegevoegd aan het standaard audiospoor om belangrijke visuele details te beschrijven, die niet vanuit het standaard audiospoor alleen te begrijpen zijn. Vaak kan audiodescriptie in een videospeler aan of uit worden gezet. De audiodescriptie is belangrijk voor blinde bezoekers, die niet kunnen zien wat in beeld gebeurt/verschijnt.

In tegenstelling tot succes criterium 1.2.3 (niveau A), is er voor succes criterium 1.2.5 (niveau AA) geen uitzondering mogelijk en dient altijd audiodescriptie geboden te worden (indien nodig).

Uitleg van dit successcriterium

Zie voor meer informatie ons artikel over online video op:
www.accessibility.nl/kennisbank/videotutorial

RICHTLIJN 1.3

Aanpasbaar

Creëer content die op verschillende manieren gepresenteerd kan worden (bijvoorbeeld eenvoudiger lay-out) zonder verlies van informatie of structuur.

SUCCESCRITERIUM 1.3.1 (NIVEAU A)

Info en relaties

Informatie, structuur, en relaties overgebracht door presentatie kunnen door software bepaald worden of zijn beschikbaar in tekst.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit successcriterium.

Op de volgende pagina's zijn een aantal teksten opgemaakt als kop maar dit is niet in de code aangegeven. Een kop moet altijd het kop-element hebben, bijvoorbeeld H2. Wanneer deze kop met een kop-element wordt opgemaakt, wordt de structurele informatie die de tekst geeft ook overgedragen aan hulpsoftware. Dit komt op bijna alle pagina's (flows) voor.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/Account/Login> (bijvoorbeeld de kop "Aanmelden")

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/Account/Logout> (bijvoorbeeld de kop "Afgemeld")

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/Account/ChangePassword>
(bijvoorbeeld de kop "Wijzigen wachtwoord")

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/SearchAllowedCardPersons.aspx> (zie de kop "Aanvragen P/E/F-pas" bij de flow 'Aanvragen P/E/F-pas')

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/SelectionGrid.aspx>
(zie de kop "Aanvragen P/E/F-pas" boven de tabel, bij stap 2 van de flow 'Aanvragen P/E/F-pas')

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/WFSearchCardOrPersonMultiTenant.aspx> (zie de flow 'Zoeken persoon', bijvoorbeeld de koppen "Rijkspasgegevens" en subkoppen "Aanvraagnummer" hebben geen kopelement)

Op onderstaande pagina's krijg je een overzicht te zien met alle informatie van de gekozen persoon voor wie je de (vervangende) pas aanvraagt. Deze informatie (RIN, Naam, Geslacht, Geboortedatum etc) zijn in de code opgesteld als invoervelden, terwijl ze dit niet zijn. Visueel zien ze er eerder uit als een <dl> lijst. Voor Schermlezergebruikers is het nu verwarrend als ze door de informatie navigeren, omdat het nu lijkt alsof ze iets moeten invullen of selecteren. Zo lees je achter Geslacht bijvoorbeeld 'man', maar met een schermlezer hoor je alle opties 'Man, Vrouw, Genderneutraal, Onbekend'. Dit komt dus door de <label>/<select> of <label>/<input> elementen. Zorg ervoor dat deze informatie in een <dl> definitielijst staat. Deze bevinding komt bij meerdere flows voor.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/WFAddPhotoSignature.aspx> (zie stap 3 "Bevestig a.u.b. de

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

persoon voor wie u een Rijkspas wilt aanvragen", in de flow 'Aanvragen P/E/F-pas')

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/WFAddPhotoSignature.aspx> (zie stap 1 "Zoek de persoon voor wie u een Rijkspas wilt aanvragen", in de flow 'Aanvragen vervangende P/E/F-pas')

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/ShowCardAndPerson> (zie flow 'Aanvragen vervangende P/E/F-pas')

Wanneer je je in een workflow bevindt en deze vroegtijdig wilt afbreken, verschijnt er een dialoogvenster "Annuleren workflow? Weet u zeker dat u wilt stoppen met deze workflow?" De kop "Annuleren workflow?" is programmatisch niet opgemaakt als kop. Een kop moet altijd het kop-element hebben, bijvoorbeeld H2. Wanneer deze kop met een kop-element wordt opgemaakt, wordt de structurele informatie die de tekst geeft ook overgedragen aan hulpsoftware. Daarnaast is dit dialoogvenster opgemaakt als een <table>, deze heeft echter geen <th> element. Een tabel moet altijd een <th> bevatten. Een betere oplossing is om het dialoogvenster niet op te maken als tabel gezien het dat niet is.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/WFConfirm.aspx> (zie bijvoorbeeld de flow 'Aanvragen P/E/F-pas')

In de PDF Innameverklaring zijn teksten opgemaakt als kop maar dit is niet in de code aangegeven. Bijvoorbeeld de kop 'Innameverklaring'. Een kop moet altijd een heading-tag hebben, bijvoorbeeld H1. Wanneer deze kop met een heading-tag wordt opgemaakt wordt de structurele informatie die de tekst geeft ook

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

overgedragen aan hulpsoftware. Let op: Er staan een hoop lege `<p>` tags in het document die gebruikt zijn voor de opmaak om witregels aan te geven, gebruik hiervoor de lay-out.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/CardSearchCriteriaPage.aspx> (zie de flow 'Innemen P/E/F-pas')

Uitleg van dit successcriterium

Alle informatie die visueel wordt overgedragen, dient ook tekstueel of semantisch (in betekenisvolle code) te worden overgedragen. Op deze manier kan de informatie ook aan blinde bezoekers worden voorgelezen. Let in het bijzonder op het volgende:

Gebruik correcte lijstopmaak, namelijk `<ul>` voor ongeordende lijsten en `<ol>` voor geordende lijsten. Maak lijstitems op met `<li>` elementen. Gebruik `<dl>`, `<dt>` en `<dd>` voor definitielijsten.

Maak alle koppen correct op, namelijk met `<h1>` tot en met `<h6>` elementen. Gebruik `<caption>` voor de kop van een tabel en `<legend>` voor de kop van een groep (`<fieldset>`) formulervelden.

Gebruik `<table>` voor datatabellen. Maak rij- en kolomkoppen op met `<th>` en datacellen met `<td>`. Voeg zo nodig het attribuut `scope` of de attributen `id` en `headers` toe om associaties te maken. Zeer eenvoudige datatabellen van 2 kolommen, zonder kolomkoppen hebben geen rijkoppen nodig.

Uitleg van dit successcriterium

Bied namen aan invoervelden en groepeer bij elkaar horende velden.

SUCCESCRITERIUM 1.3.2 (NIVEAU A)

Betekenisvolle volgorde

Als de volgorde waarin content wordt gepresenteerd van invloed is op zijn betekenis, kan een betekenisvolle leesvolgorde door software bepaald worden.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Content dient in een betekenisvolle volgorde in de broncode te staan. De voorleessoftware van blinde bezoekers kan de informatie dan correct voorlezen. Een voorbeeld waarbij dit verkeerd gaat: wanneer op een vraagteken-icoon wordt geklikt, verschijnt visueel naast het icoon een uitleg. Deze informatie staat in de broncode echter onderaan de pagina en niet direct onder het icoon. Hierdoor kan de informatie niet direct worden voorgelezen aan blinde bezoekers.

Voor HTML-pagina's is de leesvolgorde te testen door de website zonder stylesheets te bekijken. In Firefox kan dit door in het menu te gaan naar: Beeld - Paginastijl - Geen Stijl. In Safari voor macOS moet het ontwikkelaar menu toegevoegd in de menu balk.

Uitleg van dit successcriterium

Vervolgens kan daarbinnen de optie "Stijlen uitschakelen" gekozen worden. Het "Ontwikkelaar" menu item tonen: Ga naar "Safari > voorkeuren", in het tabblad algemeen vink de optie "Toon ontwikkelaar menu in de menubalk" aan.

SUCCESSCRITERIUM 1.3.3 (NIVEAU A)

Zintuiglijke eigenschappen

Instructies die geleverd worden om content te begrijpen en te bedienen zijn niet alleen afhankelijk van zintuiglijke eigenschappen van componenten zoals vorm, omvang, visuele locatie, oriëntatie of geluid.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Instructies mogen niet alleen afhankelijk zijn van vorm, omvang, locatie, oriëntatie of geluid. Meer toelichting:

Vorm:

Denk aan bijvoorbeeld een legenda: informatie door stippellijnen, driehoeken etc. dient ook tekstueel overgebracht te worden.

Omvang:

Bijvoorbeeld: hoe groter een zoekwoord getoond wordt, hoe meer

---

Uitleg van dit successcriterium

resultaten er voor zijn. Die informatie dient ook tekstueel te worden overgebracht.

Locatie:

'Links vind je gerelateerde artikelen' is bijvoorbeeld niet te begrijpen voor blinde bezoekers, tenzij 'gerelateerde artikelen' ook bovenaan die lijst met artikelen staat.

Symbolen en iconen:

Bied altijd een goed tekstueel alternatief, zodat de informatie ook aan blinde bezoekers kan worden voorgelezen (zie ook successcriterium 1.1.1)

Geluid:

Dit komt niet vaak voor. Denk bijvoorbeeld aan geluid dat aangeeft dat een quiz-vraag goed is beantwoord. Deze informatie dient ook tekstueel te worden geboden.

Oriëntatie:

Dit komt ook niet vaak voor. Denk aan bijvoorbeeld een icoon dat schuin een andere betekenis heeft, dan rechtopstaand.

Voor eisen met betrekking tot kleur zie Richtlijn 1.4.

SUCCESSCRITERIUM 1.3.4 (NIVEAU AA)

Oriëntatie

De weergave en bediening van content is niet beperkt tot een enkele schermstand, zoals staand of liggend, tenzij een specifieke schermstand essentieel is.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Voorbeelden waarbij een specifieke schermstand essentieel is, zijn een bankoverschrijving, piano-toepassing, dia's voor een projector of televisie of VR-content (Virtual Reality) waarbij de binaire schermstand niet van toepassing is.

SUCCESCRITERIUM 1.3.5 (NIVEAU AA)

Inputdoel identificeren

Het doel van elk invoerveld waarmee informatie over de gebruiker wordt verzameld, kan door software worden bepaald.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Het doel van elk invoerveld waarmee informatie over de gebruiker wordt verzameld, kan door software worden bepaald wanneer:

- De invoervelden een doel dienen dat is geïdentificeerd in de paragraaf Inputdoelen voor componenten van de gebruikersinterface; en
- De content wordt geïmplementeerd met technologieën waarmee de verwachte betekenis van de gegevens van het invoerformulier kan worden geïdentificeerd.

RICHTLIJN 1.4

Onderscheidbaar

Maak het voor gebruikers gemakkelijker om content te horen en te zien, waaronder scheiding van voorgrond en achtergrond.

SUCCESSCRITERIUM 1.4.1 (NIVEAU A)

Gebruik van kleur

Kleur wordt niet als het enige visuele middel gebruikt om informatie over te brengen, een actie aan te geven, tot een reactie op te roepen of een visueel element te onderscheiden.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit success criterium.

Op onderstaande pagina staat een link in de lopende tekst die alleen met kleur kenbaar is gemaakt. Geef naast kleur ook een tweede hint dat de tekst een link betreft, bijvoorbeeld door de link altijd te onderstrepen.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/Account/Logout> (zie de link "opnieuw aanmelden" in de tekst)

Uitleg van dit succescriterium

Als informatie alleen wordt overgebracht door kleurverschillen, dan kan deze informatie mogelijk niet waargenomen worden door slechtziende of kleurenblinde bezoekers. Het is daarom van belang dat de informatie ook op een andere, niet-kleurafhankelijke manier wordt overgebracht.

Voorbeelden:

- Zorg dat een link niet alleen door middel van een ander kleurgebruik herkenbaar is als link, maar tevens door onderstreping of een andere visuele hint.
  - Bied informatie over de verkeerd ingevulde veldjes niet alleen door middel van kleur ("de rode velden zijn verkeerd ingevuld"), maar ook tekstueel.
-

Dit succescriterium richt zich specifiek op kleurperceptie. Andere vormen van perceptie worden behandeld in Richtlijn 1.3 inclusief softwarematige toegang tot kleur en andere codering van visuele presentatie.

SUCCESCRIERIUM 1.4.2 (NIVEAU A)

Geluidsbediening

Als een geluidswaergave op een webpagina automatisch meer dan 3 seconden speelt, is er of een mechanisme beschikbaar om de geluidswaergave te pauzeren of te stoppen, of er is een mechanisme beschikbaar om het geluidsvolume onafhankelijk van het overall systeemvolume te regelen.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Omdat blinde bezoekers met voorleessoftware de website laten voorlezen, kan geluid dat automatisch afspeelt zeer storend zijn. Het beste is om geluid nooit automatisch te laten afspelen. Als dit toch wordt gedaan, zorg er dan voor dat het geluid binnen 3 seconden stopt of dat het gestopt/gepauzeerd kan worden met een knop aan het begin van de pagina. Een knop om het volume zachter te zetten of helemaal uit is ook een goede oplossing.

SUCCESCRITERIUM 1.4.3 (NIVEAU AA)

Contrast (minimum)

De visuele waergave van tekst en afbeeldingen van tekst heeft een contrastverhouding van ten minste 4,5:1, behalve in de volgende gevallen:

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Wanneer bij onderstaande flow het formulier foutief wordt ingevuld, dan verschijnt er een foutmelding "Er is geen enkele persoon gevonden". Deze rodetekstkleur (#FF0000) heeft in verhouding tot de witte achtergrondkleur (#FFFFFF) een te laag contrast, 3,99:1. Voor normale tekst geldt een minimum contrast van 4,5:1 en voor grote tekst een minimum contrast van 3:1.

Dit komt mogelijk bij meerdere pagina's/flows voor.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/SearchAllowedCardPersons.aspx> (zie de flow 'Aanvragen P/E/F-pas')

Uitleg van dit succescriterium

Het doel van dit succescriterium is om voldoende contrast te bieden tussen de tekstkleur en de achtergrondkleur, zodat de tekst goed kan worden gelezen door kleurenblinde of slechtziende bezoekers.

Met het gratis programma Contrast Analyser is het mogelijk om het contrast te meten. Meer informatie: www.accessibility.nl/kennisbank/tools/kleurcontrast.

SUCCESCRITERIUM 1.4.4 (NIVEAU AA)

Herschalen van tekst

Behalve voor ondertitels voor doven en slechthorenden en afbeeldingen van tekst, kan tekst zonder hulptechnologie tot 200 procent schalen zonder verlies van content of functionaliteit.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Voor slechtziende bezoekers is het belangrijk dat de tekst op een pagina moet kunnen worden vergroot tot 200%. Zorg ervoor dat hierbij geen informatie ontbreekt. Bijvoorbeeld wanneer tekst buiten een kader valt en daardoor niet meer te lezen is of wanneer deze buiten beeld komt te staan, zonder dat gescrold kan worden.

De beginschermbreedte waarop we dit SC beoordelen is 1024 pixels voordat we inzoomen. Bij horizontaal scrollende content hanteren we een beginschermhogte van 768 pixels voordat we inzoomen.

SUCCESCRITERIUM 1.4.5 (NIVEAU AA)

Afbeeldingen van tekst

Als de gebruikte technologieën de visuele weergave tot stand kunnen brengen, wordt tekst gebruikt in plaats van afbeeldingen van tekst om informatie over te brengen, behalve in de volgende gevallen:

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Voor bezoekers met een visuele beperking is het belangrijk dat tekst met HTML wordt geplaatst en niet op afbeeldingen. Tekst in HTML is namelijk met een eigen stylesheet naar wensen op te maken. In een eigen stylesheet kies je bijvoorbeeld voor- en achtergrondkleur, lettertype of lettergrootte, zodat de tekst aangepast wordt aan jouw wensen.

Een manier waarop dit eenvoudig kan worden getest, is door alles op de webpagina te selecteren (CTRL + a / Cmd + a). Doordat alles geselecteerd wordt, is direct te zien welke tekst op afbeeldingen staat en welke in HTML.

SUCCESSCRITERIUM 1.4.10 (NIVEAU AA)

Dynamisch aanpassen

Content kan zonder verlies van informatie of functionaliteit en zonder te scrollen worden weergegeven in twee dimensies nadat de gebruiker inzoomt.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Content kan zonder verlies van informatie of functionaliteit en zonder te scrollen worden weergegeven in twee dimensies voor:

- Verticaal scrolbare content met een breedte gelijk aan 320 CSS-pixels;
- Horizontaal scrolbare content met een hoogte gelijk aan 256 CSS-pixels;
- Met uitzondering van delen van de content die voor het gebruik of de betekenis een tweedimensionale lay-out vereisen.

---

320 CSS-pixels zijn gelijk aan een beginbreedte van het weergavekader van 1280 CSS-pixels bij 400% zoom. Voor webcontent die ontworpen is om horizontaal te scrollen (bijv. verticale tekst), zijn de 256 CSS-pixels gelijk aan een beginbreedte van het weergavekader van 1024 CSS-pixels bij 400% zoom.

Voorbeeld van content die een tweedimensionale lay-out vereisen, zijn afbeeldingen, kaarten, schema's, video's, games, presentaties, gegevenstabellen en interfaces waarbij de werkbalken zichtbaar moeten blijven tijdens het manipuleren van de content.

SUCCESSCRITERIUM 1.4.11 (NIVEAU AA)

Niet-tekstueel contrast

De visuele weergave van componenten en grafische objecten hebben een contrastverhouding van ten minste 3:1 ten opzichte van aangrenzende kleuren.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op onderstaande pagina staan verschillende selectievakjes, de grijze randen hiervan (#BDBDBD) hebben in verhouding tot de witte achtergrondkleur (#FFFFFF) onvoldoende contrast, 1,87:1. Voor niet-tekstuele content geldt een minimum contrast van 3:1.

Dit komt bij meerdere pagina's/flows voor.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/SelectionGrid.aspx>
(zie stap 2 bij de flow 'Aanvragen P/E/F-pas')

Op onderstaande pagina's staan invoervelden. De grijze randen hiervan (#D3D3D3) hebben in verhouding tot de witte achtergrondkleur (#FFFFFF) onvoldoende contrast, 1,49:1. Ook hier geldt een minimum contrastverhouding van 3:1.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/Account/ChangePassword>

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/SearchAllowedCardPersons.aspx>

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/WFSearchCardOrPersonMultiTenant.aspx>

Uitleg van dit successcriterium

De visuele weergave van het volgende heeft een contrastverhouding van ten minste 3:1 ten opzichte van aangrenzende kleuren:

- Componenten van de gebruikersinterface
Visuele informatie die vereist is om componenten van de gebruikersinterface en statussen te identificeren, met

Uitleg van dit success criterium

uitzondering van inactieve componenten of componenten waarvan de weergave van het component wordt bepaald door de user agent en niet wordt aangepast door de auteur;

- Grafische objecten

Delen van afbeeldingen die vereist zijn om de content te begrijpen, behalve wanneer een specifieke weergave van afbeeldingen essentieel is voor de informatie die wordt overgebracht.

SUCCESSCRITERIUM 1.4.12 (NIVEAU AA)

Tekstafstand

Bij content die wordt geïmplementeerd met opmaaktalen die regelhoogte, regelafstand en woordafstand ondersteunen, is er geen sprake van verlies van content of functionaliteit wanneer deze worden ingesteld of gewijzigd.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit success criterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Bij content die wordt geïmplementeerd met opmaaktalen die de volgende eigenschappen voor tekststijl ondersteunen, is er geen sprake van verlies van content of functionaliteit wanneer de volgende stijleigenschappen worden ingesteld of gewijzigd:

- Regelhoogte (regelafstand) op ten minste 1,5 keer de lettergrootte;
- Afstand tussen alinea's op ten minste 2 keer de lettergrootte;
- Letterafstand (tracking) op ten minste 0,12 keer de lettergrootte;
- Afstand tussen woorden op ten minste 0,16 keer de lettergrootte.

Uitzondering: Talen en scripts die geen gebruik maken van een of meer van deze eigenschappen voor tekststijl in schriftelijke tekst, kunnen voldoen aan de eisen door alleen gebruik te maken van de eigenschappen die bestaan voor de betreffende combinatie van taal en script.

SUCCESSCRITERIUM 1.4.13 (NIVEAU AA)

Content bij aanwijzen of focussen

Wanneer door via de muis of toetsenbord focus aanvullende content zichtbaar wordt en vervolgens weer wordt verborgen, gelden specifieke eisen.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Wanneer door het aanwijzen met de muisaanwijzer of focussen met het toetsenbord aanvullende content zichtbaar wordt en vervolgens weer wordt verborgen, gelden de volgende zaken:

- Sluiten
Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de aanvullende content kan worden gesloten zonder de muisaanwijzer of de toetsenbordfocus te verplaatsen, tenzij de aanvullende content een invoerfout communiceert of andere content niet verbergt of vervangt;
- Aanwijzen
Wanneer door het aanwijzen met de muisaanwijzer aanvullende content zichtbaar wordt, kan de muisaanwijzer over de aanvullende content wordt verplaatst zonder dat deze verdwijnt;
- Aanhouden
De aanvullende content blijft zichtbaar totdat de muisaanwijzer of de toetsenbordfocus wordt verplaatst, de gebruiker de content sluit of de informatie niet langer geldig is.

Uitzondering: De visuele weergave van de aanvullende content wordt beheerd door de user agent en wordt niet aangepast door de auteur.

Een voorbeeld van aanvullende content die wordt beheerd door de user agent is de knopinfo in werkbalken die wordt gemaakt met behulp van het HTML-kenmerk `title`.

Aangepast knopinfo, submenu's en andere niet-modale pop-ups die worden weergegeven bij het aanwijzen met de muisaanwijzer

---

Uitleg van dit successcriterium

of focussen met het toetsenbord, zijn voorbeelden van aanvullende content waarop dit criterium van toepassing is.

PRINCIPE 2

Bedienbaar

componenten van de gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn.

RICHTLIJN 2.1

Toetsenbordtoegankelijke

Maak alle functionaliteit beschikbaar vanaf een toetsenbord.

SUCCESCRITERIUM 2.1.1 (NIVEAU A)

Toetsenbord

Alle functionaliteit van de content is bedienbaar via een toetsenbordinterface zonder dat afzonderlijke toetsaanslagen aan tijd gebonden zijn, behalve als de onderliggende functie een invoer vereist die afhangt van het pad dat de gebruiker aflegt en niet alleen van de eindpunten.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op onderstaande pagina, bij stap 2 van de flow 'Aanvragen P/E/F-pas', staat onder de tabel een paginering. Deze paginering is opgebouwd met `<span>` elementen in plaats van `<a>` elementen, hierdoor is het voor toetsenbordgebruikers niet mogelijk om de paginering te bedienen. Dit levert problemen op voor bezoekers van de website die geen gebruik kunnen maken van een muis. Zorg ervoor dat de paginering in de code goed is opgebouwd, zie ook sc 1.3.1.

Dit komt bij meerdere pagina's/flows voor waar tabellen staan.

<https://gcms.rijkspas-act.rijkswb.nl/workflow/SelectionGrid.aspx>
(zie de flow 'Aanvragen P/E/F-pas')

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op verschillende pagina's/flows komen verschillende tabellen voor die ook selectievakjes (checkboxen) bevatten. Deze zijn nu niet te bedienen met enkel het toetsenbord. Dit komt doordat het programmatisch niet is opgebouwd als een selectievakje, maar als een `<img>` die doormiddel van Javascript interactief wordt gemaakt. Voor toetsenbordgebruikers is dit erg vervelend en kunnen nu geen selectie maken. Zorg ervoor dat de selectievakjes goed opgemaakt worden in de code, door native HTML5 input elementen te gebruiken. Zoals bijvoorbeeld het `<input>` element.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/SelectionGrid.aspx> (zie flow 'Aanvragen vervangende P/E/F-pas')

Uitleg van dit succescriterium

Alle functionaliteit op de website dient bediend te kunnen worden met het toetsenbord.

Dit succescriterium kan getoetst worden door de gehele website alleen te bedienen met het toetsenbord. Gebruik de toetsen 'Tab', 'Enter', 'Spatie' en in sommige gevallen de pijltoetsen (bijvoorbeeld bij keuzerondjes) om door de website te navigeren.

SUCCESCRIERIUM 2.1.2 (NIVEAU A)

Geen toetsenbordval

Als de toetsenbordfocus met de toetsenbordinterface verplaatst kan worden naar een component van de pagina, dan kan de focus ook met alleen de toetsenbordinterface weer van dat component weg worden bewogen, en, als er meer nodig is dan de standaard pijl- of tabtoetsen of andere standaard methoden

om de focus te verplaatsen, dan wordt de gebruiker geïnformeerd over de manier waarop de focus kan worden verplaatst.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Het mag nooit zo zijn dat een bezoeker "vast" komt te zitten, wanneer hij of zij met het toetsenbord navigeert. Denk bijvoorbeeld aan een menu, waar men niet meer uit kan 'tabben'.

Dit succescriterium kan getoetst worden door de gehele website enkel te bedienen met het toetsenbord. Gebruik de toetsen 'Tab', 'Enter', 'Spatie' en in sommige gevallen de pijltoetsen (bijvoorbeeld bij keuzerondjes in een formulier) om door de website te navigeren.

SUCCESCRITERIUM 2.1.4 (NIVEAU A)

Sneltoetsen tekentoets

Wanneer een sneltoets in content wordt geïmplementeerd door alleen letters (inclusief hoofd- kleine letters), interpunctietekens, cijfers of symbolen te gebruiken, kan de sneltoets worden uitgezet of opnieuw worden toegewezen aan bijv. Ctrl of Alt toets.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Wanneer een sneltoets in content wordt geïmplementeerd door alleen letters (inclusief hoofd- kleine letters), interpunctietekens, cijfers of symbolen te gebruiken, geldt ten minste een van de volgende zaken:

- Uitzetten
Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de sneltoets kan worden uitgezet;
- Opnieuw toewijzen
Er is een mechanisme beschikbaar om de sneltoets opnieuw toe te wijzen aan één of meerdere niet-afdrukbare tekens (bijv. Ctrl, Alt, enz.);
- Alleen actief bij focus
De sneltoets voor een component van de gebruikersinterface is alleen actief wanneer op dat betreffende component wordt gefocust.

RICHTLIJN 2.2

Genoeg tijd

Geef gebruikers genoeg tijd om content te lezen en te gebruiken.

SUCCESSCRITERIUM 2.2.1 (NIVEAU A)

Timing aanpasbaar

Voor elke tijdslimiet die door de content wordt ingesteld geldt ten minste een van de volgende zaken:

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Na enige tijd (ongeveer 20 minuten) wordt de gebruiker vanzelf uitgelogd uit het portaal, zonder enige indicatie dat er een tijdslimiet aanzit. Zorg ervoor dat gebruikers genoeg tijd krijgen om het portaal te gebruiken. Mocht het nodig zijn voor bijvoorbeeld veiligheidsredenen dat het portaal automatisch uitlogt na een bepaalde tijd, zorg er dan voor dat gebruikers op de hoogte worden gesteld van het tijdslimiet en deze eventueel kunnen aanpassen of afwijzen.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl>

Uitleg van dit succescriterium

Als een bezoeker beperkt de tijd heeft om iets te lezen of de doen op de pagina, dient de mogelijkheid geboden te worden om de tijd uit te zetten, aan te passen (tot ten minste tien keer de standaard tijdperiode) of te verlengen (minstens tien keer). Dit succescriterium is vooral belangrijk voor blinde en cognitief beperkte bezoekers. Let in het bijzonder op:

Formulieren:

Als de sessie binnen een bepaalde tijd verloopt, dient deze te kunnen worden uitgezet, aangepast of verlengd.

Banners, sliders, scrollende content:

Beweging moet kunnen worden gepauzeerd, zodat de bezoeker de tijd heeft om de informatie te lezen / functionaliteit te bedienen.

Uitleg van dit successcriterium

Refresh:

Voorkom dat de pagina automatisch ververs na een bepaalde tijd.

Dit succes criterium moet in samenhang met Succescriterium 3.2.1 worden beschouwd, dat limieten stelt aan veranderingen van content of context als gevolg van een gebruikersactie.

SUCCESSCRITERIUM 2.2.2 (NIVEAU A)

Pauseren, stoppen, verbergen

Voor alle bewegende, knipperende, scrollende of automatisch actualiserende informatie gelden alle volgende zaken:

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succes criterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Bewegende, knipperende, scrollende of automatisch actualiserende content, kan bezoekers afleiden bij het gebruik van de rest van de pagina. Voorkom dit type content of bied de mogelijkheid om de beweging te stoppen of te pauseren.

Voor eisen gerelateerd aan knipperende of flitsende content zie Richtlijn 2.3.

RICHTLIJN 2.3

Toevallen

Ontwerp content niet op een manier waarvan bekend is dat die toevallen veroorzaakt.

SUCCESCRITERIUM 2.3.1 (NIVEAU A)

Drie flitsen of beneden drempelwaarde

Webpagina's bevatten niets wat meer dan drie keer flitst in enige periode van één seconde of de flits is beneden de algemene flits- en rodeflitsdrempelwaarden.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Voorkom sterk flitsende content. Dit kan epilepsie aanvallen veroorzaken bij sommige bezoekers.

RICHTLIJN 2.4

Navigeerbaar

Lever manieren om gebruikers te helpen navigeren, content te vinden en te bepalen waar ze zijn.

SUCCESCRITERIUM 2.4.1 (NIVEAU A)

Blokken omzeilen

Er is een mechanisme beschikbaar om blokken content die op meerdere webpagina's worden herhaald te omzeilen.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

De website heeft geen functionaliteit om herhaalde content (zoals de link naar home, zoekfunctie en het menu) van de webpagina over te slaan en direct naar de hoofdcontent te gaan. Denk aan het toevoegen van skiplinks. De eerste link van de pagina dient een skiplink te zijn naar de hoofdinhoud. Een skiplink hoeft alleen visueel zichtbaar te zijn wanneer deze de focus ontvangt.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl>

Uitleg van dit succescriterium

Zorg ervoor dat blinde bezoekers en toetsenbordgebruikers blokken herhalende content kunnen overslaan, zodat zij direct bij de hoofdcontent kunnen komen. Denk bij blokken herhalende content aan alles dat zich op meerdere pagina's herhaalt: menu's, een zoekveld, logo etc. De beste manier om het overslaan van herhalende content mogelijk te maken, is door bovenaan de pagina een skiplink te bieden die direct naar de hoofdcontent leidt. Zorg ervoor dat de link zichtbaar wordt, wanneer deze met het toetsenbordfocus ontvangt. Zie onze website als voorbeeld: www.accessibility.nl

SUCCESCRITERIUM 2.4.2 (NIVEAU A)

Paginatitel

Webpagina's hebben titels die het onderwerp of doel beschrijven.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bij onderstaande flow moet de gebruiker op een gegeven moment de Innameverklaring printen of downloaden. In de meta-data van de PDF 'Innameverklaring' is de titel niet ingesteld. De titel dient een korte beschrijving van de inhoud van het bestand te zijn. Let op: bij dit document is de auteur ook nog zichtbaar. Dit is geen WCAG afkeur, maar wellicht is verstandig deze te verwijderen voor de veiligheid van persoonsgegevens. Deze bevindingen komen mogelijk bij meerdere documenten voor.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/CardSearchCriteriaPage.aspx> (zie de flow 'Innemen P/E/F-pas')

Uitleg van dit succescriterium

Bied een duidelijke, beschrijvende titel voor webpagina's. Gebruik hiervoor in HTML het title element. Een goede titel is belangrijk voor bezoekers met verschillende beperkingen. Het biedt een belangrijk hulpmiddel bij het navigeren door de website; men weet direct waar een pagina over gaat.

SUCCESCRITERIUM 2.4.3 (NIVEAU A)

Focus volgorde

Als een webpagina sequentieel genavigeerd kan worden en de navigatiesequenties hebben invloed op de betekenis of het gebruik, dan krijgen focusbare componenten de focus in de juiste volgorde waardoor betekenis en bedienbaarheid behouden blijft.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit success criterium.

Op onderstaande pagina staan twee invoervelden 'Nieuw wachtwoord' en 'Bevestigen'. Wanneer je de invoervelden leeg laat en op 'Wijzigen' klikt, dan gaat de focus terug naar het tweede invoerveld. Het zou logischer en gebruiksvriendelijker zijn als het eerst naar het eerste invoerveld gaat. Anders denken schermlezergebruikers dat ze alleen nog het nieuwe wachtwoord hoeven te bevestigen door het nogmaals in te vullen.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/Account/ChangePassword>

Wanneer je je in een flow bevindt en deze vroegtijdig wilt afbreken, verschijnt er een dialoogvenster "Annuleren workflow? Weet u zeker dat u wilt stoppen met deze workflow?" Op het moment dat het dialoogvenster verschijnt, ontvangt deze niet als eerste de focus. Een dialoogvenster die (gedeeltelijk) over content heen valt moet als volgend element direct focus ontvangen zodat de focus logische volgorde krijgt. Let er ook op dat de focus binnen het dialoogvenster blijft tot deze door de gebruiker gesloten wordt, door middel van een focustrap. Hetzelfde geldt voor het 'Help' dialoogvenster dat verschijnt, wanneer je in het hoofdmenu op 'Help' klikt (dit menu-item is alleen zichtbaar als de gebruiker in een workflow zit).

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/WFConfirm.aspx>
(zie bijvoorbeeld de flow 'Aanvragen P/E/F-pas')

Uitleg van dit successcriterium

Zorg dat de tabvolgorde door webpagina's logisch is, wanneer men met het toetsenbord navigeert. Als bijvoorbeeld een lightbox wordt geopend, dient de toetsenbordfocus direct in de lightbox te

Uitleg van dit successcriterium

komen en dient niet uit de lightbox getabt te kunnen worden, voordat deze is afgesloten. Een ander voorbeeld: een knop met 'Meer opties' klapt uit, de opties verschijnen eronder. Als echter verder wordt getabt, is de eerste optie niet het eerstvolgende item dat toetsenbordfocus ontvangt.

SUCCESCRITERIUM 2.4.4 (NIVEAU A)

Linkdoel (in context)

Het doel van elke link kan bepaald worden uit enkel de linktekst of uit de linktekst samen met zijn door software bepaalde linkcontext, behalve daar waar het doel van de link een dubbelzinnige betekenis zou kunnen hebben voor gebruikers in het algemeen.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Bied een duidelijke linktekst, die aangeeft waar de link naartoe verwijst. Wees voorzichtig met links als 'klik hier' en 'lees verder'. Deze zijn alleen toegestaan, wanneer de omliggende context voldoende extra toelichting biedt. Denk hierbij aan de zin waar de link in staat of de kolomkop in een tabel. Het beste is echter om de linktekst zelf duidelijk genoeg te maken, zodat een blinde bezoeker direct weet waar een link naartoe verwijst, wanneer hij van link naar link 'springt'.

SUCCESCRITERIUM 2.4.5 (NIVEAU AA)

Meerdere manieren

Er is meer dan één manier beschikbaar om een webpagina binnen een verzameling webpagina's te vinden, behalve wanneer de webpagina het resultaat is van, of een stap in, een proces.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Zorg ervoor dat iedere pagina op de website op minstens twee verschillende manieren te bereiken is. Bijvoorbeeld door naast de standaard navigatie tevens een zoekveld of sitemap te bieden. Een uitzondering is een formulier of test die uit meerdere stappen bestaat: de stappen na de eerste pagina hoeven niet op een andere manier bereikbaar te zijn. Dit succescriterium helpt bezoekers met verschillende type beperkingen om content op de website te kunnen vinden.

SUCCESCRITERIUM 2.4.6 (NIVEAU AA)

Koppen en labels

Koppen en labels beschrijven het onderwerp of doel.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

De koppen en labels (in een formulier) dienen altijd een goede beschrijving te bieden van het doel of onderwerp. Dit is belangrijk voor bezoekers met verschillende beperkingen: goede koppen en labels zijn essentieel om de content (snel) te kunnen begrijpen. Blinde bezoekers kunnen bijvoorbeeld een overzicht opvragen van alle koppen op de pagina en op die manier snel een beeld krijgen van de inhoud.

Voorbeeld: een kop als "Meer informatie" kan een betere beschrijving krijgen. Bijvoorbeeld "Meer informatie over voorleessoftware".

SUCCESSCRITERIUM 2.4.7 (NIVEAU AA)

Focus zichtbaar

Elke gebruikersinterface die met een toetsenbord te bedienen is, heeft een bedieningswijze waarbij de indicator van de toetsenbordfocus zichtbaar is.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit successcriterium.

Op de site is de focusrand op veel plekken slecht of zelfs niet zichtbaar. Zo heb je als je door de verschillende flows gaat verschillende knoppen, als je hier enkel met het toetsenbord naar navigeert, is er geen duidelijke focusrand zichtbaar. Dit is van belang voor mensen die het toetsenbord gebruiken om een webpagina te bedienen en die wel het scherm kunnen zien, bijvoorbeeld mensen met een motorische beperking. Zij moeten kunnen zien waar de focus zich op de pagina bevindt. De focusstijl is momenteel browsergegenereerd, bij Edge is dit een zwart/witte solide lijn en bij Firefox een heel dunne stippellijn. De

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

beste oplossing zou kunnen zijn om zelf een focusstijl te ontwerpen en testen zodat je zeker weet dat bij ieder interactief component de focus goed zichtbaar is.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl> (zie bijvoorbeeld de verschillende flows en knoppen, tabellen etc)

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/Account/Login> (zie bijvoorbeeld het dropdownmenu voor Tenant)

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/WFConfirm.aspx> (zie bijvoorbeeld het dialoogvenster die verschijnt wanneer je op 'Help' klikt in het hoofdmenu)

Er komen op de site verschillende dialoogvensters voor, zo verschijnt er een dialoogvenster wanneer je in een workflow zit en vervolgens op 'Help' klikt in het hoofdmenu. En er verschijnt een dialoogvenster wanneer je een workflow vroegtijdig wilt afbreken ("Annuleren workflow"). Beide dialoogvensters krijgen niet als eerste de focus en wanneer je de focus in de dialoogvensters plaatst, dan is het mogelijk om uit het venster navigeren, terwijl deze nog open staat. De focus gaat er achter langs door en is op dat moment niet meer zichtbaar. Een mogelijke oplossing hiervoor is een focus-trap.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/WFConfirm.aspx> (zie bijvoorbeeld de flow 'Aanvragen P/E/F-pas')

Uitleg van dit successcriterium

Zorg ervoor dat altijd visueel zichtbaar is waar de toetsenbordfocus zich bevindt, wanneer met het toetsenbord wordt genavigeerd.

Dit succes criterium kan getoetst worden door de gehele website enkel te bedienen met het toetsenbord. Gebruik de toetsen 'Tab', 'Enter', 'Spatie' en in sommige gevallen de pijltoetsen (bijvoorbeeld bij keuzerondjes in een formulier) om door de website te navigeren.

RICHTLIJN 2.5

Inputmodaliteiten

Maak het eenvoudiger voor gebruikers om de functionaliteit te gebruiken met andere inputs dan alleen het toetsenbord.

SUCCESSCRITERIUM 2.5.1 (NIVEAU A)

Bewegingen aanwijzer

Als gebruik wordt gemaakt van multipoint- of padgebaseerde bewegingen, kunnen deze in principe ook worden bediend worden met een enkele aanwijzer.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Alle functionaliteit waar bij de bediening gebruik wordt gemaakt van multipoint- of padgebaseerde bewegingen, kan worden bediend met een enkele aanwijzer zonder een padgebaseerde beweging, tenzij een multipoint- of padgebaseerde beweging essentieel is.

Deze eis is van toepassing op webcontent die acties met de aanwijzer interpreteert (dus dit geldt niet voor acties die vereist zijn om de user agent of hulptechnologie te bedienen).

SUCCESSCRITERIUM 2.5.2 (NIVEAU A)

Annulering aanwijzer

Voor functionaliteit die kan worden bediend met een enkele aanwijzer, gelden diverse beperkingen in het toewijzen aan functies de functies omlaag, afbreken, en ongedaan maken.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Voor functionaliteit die kan worden bediend met een enkele aanwijzer, geldt ten minste een van de volgende zaken:

- Geen gebeurtenis omlaag
De gebeurtenis omlaag van de aanwijzer wordt niet gebruikt om enig onderdeel van de functie uit te voeren;
- Afbreken of ongedaan maken
De functie wordt voltooid door de gebeurtenis omhoog en er is een mechanisme beschikbaar om de functie af te breken voordat deze wordt voltooid of om de functie ongedaan te maken wanneer deze is voltooid;
- Ongedaan maken met gebeurtenis omhoog
Met de gebeurtenis omhoog kan elk resultaat van de voorgaande gebeurtenis omlaag ongedaan worden gemaakt;
- Essentieel
Het voltooien van de functie met de gebeurtenis omlaag is essentieel.

Functies die het indrukken van een toets op het toetsenbord of het numeriek toetsenbord nabootsen, worden als essentieel beschouwd.

Deze eis is van toepassing op webcontent die acties met de aanwijzer interpreteert (dus dit geldt niet voor acties die vereist zijn om de user agent of hulptechnologie te bedienen).

SUCCESSCRITERIUM 2.5.3 (NIVEAU A)

Label in naam

Een component met een label dat tekst of afbeeldingen van tekst bevat, bevat de naam met de tekst die visueel wordt weergegeven.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Bij componenten van de gebruikersinterface met labels die tekst of afbeeldingen van tekst bevatten, bevat de naam de tekst die visueel wordt weergegeven.

Een best practice is om de naam te laten beginnen met de tekst van het label.

SUCCESCRITERIUM 2.5.4 (NIVEAU A)

Bewegingsactivering

Functionaliteit door middel van beweging van een apparaat of gebruiker, kan in principe ook worden bediend met componenten van de gebruikersinterface.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Functionaliteit die kan worden bediend door de beweging van een apparaat of gebruiker, kan ook worden bediend met

---

Uitleg van dit success criterium

componenten van de gebruikersinterface. De reactie op de beweging kan worden uitgeschakeld om onbedoelde activering te voorkomen, behalve wanneer:

- Ondersteunde interface
De beweging wordt gebruikt om de functionaliteit te bedienen via een door toegankelijkheid ondersteunde interface;
  - Essentieel
De beweging is essentieel voor de functie en wanneer de reactie op de beweging wordt uitgeschakeld, wordt de activiteit ongeldig.
-

PRINCIPE 3

Begrijpelijk

Informatie en de bediening van de gebruikersinterface moeten begrijpelijk zijn.

RICHTLIJN 3.1

Leesbaar

Maak tekstcontent leesbaar en begrijpelijk.

SUCCESCRITERIUM 3.1.1 (NIVEAU A)

Taal van de pagina

De standaard menselijke taal van elke webpagina kan door software bepaald worden.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

In de HTML code is geen taal voor de pagina aangegeven. Gebruik hiervoor het lang-attribuut, dus in dit geval lang="nl". Dit komt voor op alle onderzochte pagina's.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl>

Uitleg van dit succescriterium

Geef de belangrijkste taal van pagina's aan, zodat voorleessoftware van blinde bezoekers de informatie op de pagina correct kan voorlezen.

Uitleg van dit success criterium

Voor HTML pagina's dient de taal aangegeven te worden met een 'lang' attribuut:

```
<html lang="nl">
```

Gebruik op XHTML pagina's zowel het xml:lang als het lang attribuut:

```
<html xml:lang="nl" lang="nl">
```

De taalcodes voor veelgebruikte talen: Engels: "en" of "en-US", Duits: "de", Frans: "fr", Fries: "fy". Zie voor overige taalcodes: <http://xml.coverpages.org/iso639a.html>

SUCCESSCRITERIUM 3.1.2 (NIVEAU AA)

Taal van onderdelen

De menselijke taal van elke passage of zin in de content kan door software bepaald worden, behalve waar het gaat om eigennamen, technische termen, woorden van onbepaalde taal en woorden of zinsdelen die deel zijn gaan uitmaken van het jargon van de onmiddellijk omringende tekst.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit success criterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Wanneer ergens een andere taal wordt gebruikt dan de basistaal van de pagina (zie successcriterium 3.1.1), dient hiervoor in de code een taalwisseling te worden aangegeven. Dan kan voorleessoftware van blinde bezoekers die informatie op de juiste manier voorlezen. Het gaat bij dit successcriterium om zinsdelen of zinnen. Voor 1 woord hoeft geen taalwisseling aangegeven worden. Als een heel menu een andere taal heeft, dient hiervoor wel een taalwisseling te worden aangegeven.

Voor HTML pagina's dient de taalwisseling aangegeven te worden met een 'lang' attribuut. Bijvoorbeeld:

```
<p>Hieronder volgt de informatie in het Engels:</p>  
<p lang="en">First, there is...</p>
```

Gebruik op XHTML pagina's zowel het xml:lang als het lang attribuut:

```
<p xml:lang="en" lang="en">First, there is...</p>
```

De taalcodes voor veelgebruikte talen: Engels: "en" of "en-US", Duits: "de", Frans: "fr", Fries: "fy".

RICHTLIJN 3.2

Voorspelbaar

Maak het uiterlijk en de bediening van webpagina's voorspelbaar.

SUCCESSCRITERIUM 3.2.1 (NIVEAU A)

Bij focus

Als een component de focus krijgt, dan veroorzaakt dat geen contextwijziging.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Zorg ervoor dat geen grote wijzigingen plaatsvinden, wanneer onderdelen van de interface toetsenbord focus krijgen (dus wanneer er nog niet op wordt geklikt). Denk aan bijvoorbeeld links, knoppen en formulier invoervelden.

SUCCESCRITERIUM 3.2.2 (NIVEAU A)

Bij input

Verandering van de instelling van een component van de gebruikersinterface veroorzaakt niet automatisch een contextwijziging tenzij de gebruiker geïnformeerd is over het gedrag vóór het gebruik van dit component.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Zorg ervoor dat geen grote wijzigingen plaatsvinden, wanneer iets ingevoerd of veranderd wordt in een formulier invoerveld.

Uitleg van dit successcriterium

Voorbeelden van grote wijzigingen: de pagina ververs, er wordt een nieuw venster geopend of de pagina verandert zodanig, dat deze een andere betekenis heeft gekregen.

SUCCESCRITERIUM 3.2.3 (NIVEAU AA)

Consistente navigatie

Navigatiemechanismen, die op meerdere webpagina's binnen een verzameling webpagina's herhaald worden, komen elke keer dat ze worden herhaald in dezelfde relatieve volgorde voor, tenzij een verandering wordt geïnitieerd door de gebruiker.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Dit is een algemeen advies over de consistente navigatie. Wanneer je na inlog in het portaal op een van de workflows klikt, verschijnt er in het hoofdmenu in de Header het menu-item "Help". Voor visuele gebruikers is dit direct zichtbaar, maar voor mensen met een visuele beperking is dit niet direct duidelijk. Hierdoor kunnen ze zo mogelijk informatie mislopen. Een mogelijke oplossing zou kunnen zijn om het menu-item er al vanaf het begin te laten staan, direct na inlog.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl>

Uitleg van dit successcriterium

Zorg voor een consistente navigatie: toon menu's, links en zoekvelden die op meerdere pagina's voorkomen altijd op dezelfde plaats.

SUCCESCRITERIUM 3.2.4 (NIVEAU AA)

Consistente identificatie

Componenten die dezelfde functionaliteit hebben binnen een verzameling webpagina's worden consistent geïdentificeerd.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Een onderdeel van de interface, dient altijd met dezelfde naam te worden aangeduid. Let er bijvoorbeeld op dat een contactpagina in het menu niet de ene keer 'contact' en de andere keer 'vraag stellen' wordt genoemd.

RICHTLIJN 3.3

Assistentie bij invoer

Help gebruikers om fouten te vermijden en ze te verbeteren.

SUCCESCRITERIUM 3.3.1 (NIVEAU A)

Fout identificatie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt, dan wordt het onderdeel waar de fout zit geïdentificeerd en de fout wordt tekstueel aan de gebruiker meegedeeld.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Zorg voor goed identificerende foutmeldingen, wanneer een formulier niet kan worden verstuurd. Verwijs tekstueel naar het invoerveld dat niet correct is ingevuld. Vermijd woorden als 'dit veld is verkeerd ingevuld'. Voor blinde bezoekers is het namelijk beter om concreet de naam van het veld te noemen.

Zie voor meer informatie ons artikel over formulieren:
www.accessibility.nl/kennisbank/artikelen/toegankelijke-formulieren-in-webrichtlijnen-2

SUCCESCRIERIUM 3.3.2 (NIVEAU A)

Labels of instructies

Als de content gebruikersinvoer vereist, dan worden labels of instructies geleverd.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Bied bij formulier invoervelden duidelijke labels en instructies, zodat het voor alle bezoekers duidelijk is wat ingevuld dient te worden. Instructie dienen zowel voor ziende bezoekers als voor blinde bezoekers te achterhalen zijn.

Zie voor meer informatie ons artikel over formulieren:
www.accessibility.nl/kennisbank/artikelen/toegankelijke-formulieren-in-webrichtlijnen-2

SUCCESCRITERIUM 3.3.3 (NIVEAU AA)

Foutsuggestie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt en suggesties voor verbetering bekend zijn, dan worden de suggesties aan de gebruiker geleverd, tenzij dit de beveiliging of het doel van de content in gevaar zou brengen.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Indien mogelijk is het goed om suggesties te bieden, wanneer een formulier verkeerd is ingevuld. Probeer naast een goed identificerende foutmelding (zie successcriterium 3.3.1), dus ook een suggestie ter verbetering te bieden. Dit mag een algemene suggestie zijn.

Uitleg van dit successcriterium

Bijvoorbeeld: "controleer of het e-mailadres het volgende formaat heeft: naam@domein.nl".

Een concretere suggestie: een suggestie als: "bedoelde u de plaats 'Leiden?', als 'Lieden' is ingevoerd. Hoewel dit heel goed is, hoeven suggesties uiteraard niet altijd zo concreet geboden te worden.

SUCCESSCRITERIUM 3.3.4 (NIVEAU AA)

Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)

Voor webpagina's die wettelijke verplichtingen of financiële transacties voor de gebruiker uitvoeren, die, door de gebruiker te beheren gegevens in gegevensopslagplaatsen verwijderen of wijzigen, of die antwoorden van de gebruiker verzenden, geldt ten minste één van de volgende zaken:

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Zorg voor foutpreventie bij formulieren voor wettelijke verplichtingen, financiële transacties, het aanpassen van persoonsgegevens in een database of het doorgeven van testuitslagen. Bied gebruikers bijvoorbeeld voor het uiteindelijke versturen van zo'n formulier de mogelijkheid om de gegevens te controleren en aan te passen.

PRINCIPE 4

Robuust

Content moet voldoende robuust zijn om betrouwbaar geïnterpreteerd te kunnen worden door een breed scala van user agents, met inbegrip van hulptechnologieën

RICHTLIJN 4.1

Compatibel

Maximaliseer compatibiliteit met huidige en toekomstige user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

SUCCESCRITERIUM 4.1.1 (NIVEAU A)

Parsen

In content die geïmplementeerd is met opmaaktalen hebben elementen volledige begin- en eindtags, zijn elementen genest volgens hun specificatie, bevatten elementen geen dubbele attributen en zijn alle ID's uniek, behalve waar de specificatie deze eigenschappen toelaat.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Webpagina's moeten kunnen parsen. Oftewel, de pagina mag geen grammaticale fouten bevatten. Er wordt gecontroleerd op:

- Volledige en correcte begin- en eindtags. Bijvoorbeeld:
<td>tekst</td>

Uitleg van dit successcriterium

- Elementen dienen op het juiste niveau (de juiste plaats) weer te worden afgesloten. Een fout voorbeeld: `<ul><li>lijstitem</ul></li>`

In bovenstaande voorbeeld had `</li>` gebruikt moeten worden vóór `</ul>`

- Gebruik geen dubbele attributen. Bijvoorbeeld: `<img title="tekst" title="tekst" />`
- Zorg ervoor dat de waarden van id attributen uniek zijn voor die pagina. Op 1 pagina mag een id-waarde dus slechts 1 keer voorkomen.

We raden aan om pagina's te valideren. Hierbij wordt op meer zaken gecontroleerd dan voor dit succes criterium vereist is. Als een pagina valideert, kan in ieder geval met zekerheid gesteld worden dat de hierboven genoemde problemen niet voorkomen. De officiële W3C validator: validator.w3.org.

SUCCESSCRITERIUM 4.1.2 (NIVEAU A)

Naam, rol, waarde

Voor alle componenten van de gebruikersinterface (inclusief, maar niet uitsluitend voor formulierelementen, links en door scripts gegenereerde componenten), kunnen de naam (name) en rol (role), door software bepaald worden; toestanden (states), eigenschappen (properties) en waarden (values) die door de gebruiker ingesteld kunnen worden kunnen door software bepaald worden; en kennisgeving van veranderingen in deze items is beschikbaar voor user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op onderstaande pagina, bij stap 2 van de flow 'Aanvragen P/E/F-pas', staat onder de tabel een paginering. Deze paginering heeft een verkeerde rol, hij is namelijk opgebouwd met `<span>` elementen in plaats van `<a>` elementen. Hierdoor wordt het niet goed gecommuniceerd naar hulpsoftware zoals een schermlezer. Zorg ervoor dat de paginering programmatisch goed is gebouwd en dat het ook duidelijk is welke pagina, de huidige pagina is. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een `aria-current`. Voor meer informatie over het gebruik van `aria-current` en het robuust opbouwen van een paginering zie: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Accessibility/ARIA/Attributes/aria-current>

Deze bevinding komt bij iedere flow voor met tabellen die een paginering bevatten.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/SelectionGrid.aspx>
(zie de workflow 'P/E/F-pas')

Op onderstaande pagina komt een tabel voor. Het is mogelijk om op de tabelkoppen te klikken en de volgorde te sorteren (pijltje omhoog/pijltje omlaag). Echter, de component waarmee je sorteert, heeft geen rol. Een goede oplossing is om in de `<th>` een `<button>` element te plaatsen, die de sorteerfunctionaliteit regelt van de tabel. Zie voorbeeld: <https://www.w3.org/WAI/ARIA/apg/patterns/table/examples/sortable-table/>

Deze bevinding komt bij iedere flow voor met een tabel.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/SelectionGrid.aspx>
(zie de workflow 'P/E/F-pas')

Op onderstaande pagina komt een tabel voor met daarin selectievakjes (checkboxen). De selectievakjes zijn nu opgemaakt als `<img>` elementen die, door middel van Javascript, de

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

afbeelding 'unchecked' vervangt door de afbeelding 'checked'. Dit is echter de verkeerde rol en niet robuust. Zorg ervoor dat de selectievakjes goed opgemaakt worden in de code, door native HTML5 input elementen te gebruiken. Zoals het `<input>` element, dit element mag in een `<dt>` gebruikt worden. Deze bevinding komt bij meerdere flows voor die tabellen met selectievakjes bevatten.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/SelectionGrid.aspx> (zie de workflow 'P/E/F-pas')

Op onderstaande pagina staan onder de kop "Zoeken persoon" twee tabjes ('Kaarthouder details' en 'Rijkspas details'), hier gaan twee dingen mis. Visueel wordt het duidelijk gemaakt welke tab de huidige tab is waar de gebruiker zich in bevindt dmv kleur, in de code is dit echter niet duidelijk gemaakt. Daarnaast zijn deze tabjes programmatisch opgebouwd als `<input>` elementen, dit is niet de juiste rol. Dit kan verwarring scheppen voor onder andere schermlezergebruikers. Een betere oplossing hiervoor zou kunnen zijn door gebruik te maken van een `Aria: tab` role of `Aria: tablist` role. Hier wordt programmatisch ook duidelijk gemaakt welke tab geselecteerd is. Voor meer informatie over `Aria: tab` role/ `Aria: tablist` role zie: https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Accessibility/ARIA/Roles/tab_role en https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Accessibility/ARIA/Roles/tablist_role.

Dit komt ook voor bij de flow 'Zoeken Rijkspas'.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/CardPersonOverview.aspx> (zie flow 'Zoeken persoon')

Uitleg van dit success criterium

Zorg ervoor dat de naam en rol van onderdelen van de interface door software te begrijpen zijn. Zo is bijvoorbeeld bij `<a href="http://www.accessibility.nl">Homepage Accessibility</a>` de rol: link en de naam: 'Homepage Accessibility'. Wanneer echter een afbeelding wordt gebruikt (met JavaScript klikbaar gemaakt) in plaats van een "`<a href=...`", zou de rol niet te achterhalen zijn door software en kan bijvoorbeeld aan blinde bezoekers niet worden voorgelezen dat het hier een link betreft.

Voor formulier invoervelden dienen ook de toestanden, eigenschappen en/of waarden door software bepaald te kunnen worden. Dit kan verkeerd gaan, wanneer JavaScript op een foutieve manier wordt toepast.

Meer informatie over het aangeven van de naam, rol, waarde en toestand van HTML elementen: www.w3.org/TR/2012/NOTE-WCAG20-TECHS-20120103/H91

SUCCESSCRITERIUM 4.1.3 (NIVEAU AA)

Statusberichten

In content kunnen statusberichten door software worden bepaald met behulp van rol of eigenschappen, zodat de berichten aan de gebruiker getoond kunnen worden zonder dat deze de focus krijgen.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit success criterium.

Bij onderstaande flow 'Aanvragen P/E/S-pas', heb je verschillende invoervelden ("Rin", "Geboortenaam", "Partnernaam" en

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

"Voornamen"). Wanneer je deze foutief invoert, verschijnt er een foutmelding "Er is geen enkele persoon gevonden". Deze foutmelding is een statusbericht, maar is niet als zodanig aangegeven waardoor het niet aan hulpsoftware wordt gecommuniceerd, ze zijn enkel met CSS opgemaakt. Dit kan opgelost worden door bijvoorbeeld op het hoofdbericht een aria-live attribuut toe te passen. Bijvoorbeeld in de vorm van `role="alert"` of `role="status"`. Let op dat als statusberichten die in beeld komen binnen een live region staan, dat deze live region dan al aanwezig is voordat het bericht erin geplaatst wordt. Deze bevinding komt bij meerdere flows voor, hieronder staan nog een aantal voorbeelden.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/SearchAllowedCardPersons.aspx> (zie stap 1 bij de flow 'Aanvragen P/E/S-pas', met de foutmelding "Er is geen enkele persoon gevonden")

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/CardSearchCriteriaPage.aspx> (zie de flow 'Ontvangen P/E/S-pas', met de foutmelding "Er is geen Rijkspas gevonden met status 'Verzonden'")

Op onderstaande pagina heb je verschillende invoervelden onder de tekst "Geef aan hoeveel passen u wilt bestellen en van welk type". Wanneer je bij het eerste invoerveld "Aantal (max. 50)" niets invult en vervolgens op 'volgende' klikt, krijg je een foutmelding onder het invoerveld te zien, "Het aantal moet groter zijn dan 0". Deze foutmelding is een statusbericht, maar is niet als zodanig aangegeven waardoor het niet aan hulpsoftware wordt gecommuniceerd, ze zijn enkel met CSS opgemaakt. Dit kan opgelost worden door bijvoorbeeld op het hoofdbericht een aria-live attribuut toe te passen. Bijvoorbeeld in de vorm van

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

role="alert" of role="status". Let op dat als statusberichten die in beeld komen binnen een live region staan, dat deze live region dan al aanwezig is voordat het bericht er in geplaatst wordt. Dit probleem komt mogelijk bij meerdere flows voor.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/CreatePersonsWithCards.aspx> (zie de flow 'Aanvragen B/T-passen')

Wanneer je je in een flow bevindt en deze vroegtijdig wilt afbreken, verschijnt er een dialoogvenster "Annuleren workflow? Weet u zeker dat u wilt stoppen met deze workflow?" Deze foutmelding wordt dynamisch gegenereerd zonder dat de pagina ververs of de focus naar de foutmelding verplaatst wordt. Dit maakt dit type foutmeldingen een statusbericht en dat betekent dat hulpsoftware op een andere manier op de hoogte gesteld moet worden van het bestaan van deze berichten. Dit kan door op het hoofdbericht een aria-live attribuut toe te passen. Bijvoorbeeld in de vorm van een role="alert" of role="status" attribuut. Let op dat als statusberichten die in beeld komen binnen een live region staan, dat deze live region dan al aanwezig is voordat het bericht er in geplaatst wordt.

<https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/WFConfirm.aspx> (zie bijvoorbeeld de flow 'Aanvragen P/E/F-pas')

Uitleg van dit succescriterium

In content die is geïmplementeerd met opmaaktalen kunnen statusberichten door software worden bepaald met behulp van rol (role) of eigenschappen (properties), zodat hulptechnologieën

Uitleg van dit successcriterium

de berichten aan de gebruiker kunnen laten zien zonder dat ze de focus krijgen.

Onderzoeksgegevens

Opdrachtgever

P-Direkt

Type onderzoek

AA

Onderzoeksdatum

6 mei 2024

Norm

De website is getest op basis van de WCAG 2.1 richtlijnen.

Evaluatiemethode

Voor deze audit is de WCAG-EM evaluatiemethode gebruikt.

Scope van het onderzoek

- Alle workflows van <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/>
- Acceptatie omgeving GCMS Workflows v1.9

Tussen haken staat de motivering om een gedeelte al dan niet mee te nemen. Zie voor meer informatie de evaluatiemethode.

Steekproef

De steekproef bevat de volgende 12 pagina's.

- <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/Account/Login>
- <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/Account/Logout>

- <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl>
- <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/SearchAllowedCardPersons.aspx>
- <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/WFSearchCardOrPersonMultiTenant.aspx>
- <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/WFSearchCardOrPersonMultiTenant.aspx>
- <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/CardSearchCriteriaPage.aspx>
- <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/CardSearchCriteriaPage.aspx>
- <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/CreatePersonsWithCards.aspx>
- <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/WFSearchCardOrPersonMultiTenant.asp>
- <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/workflow/CardSearchCriteriaPage.aspx>
- <https://gcms.rijkspas-act.rijksweb.nl/Account/ChangePassword>

Gebruikte technieken

Bij deze audit is er vanuit gegaan dat alle door het W3C gepubliceerde technieken door toegankelijkheid worden ondersteund.

Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning

Gangbare webbrowsers en hulpapparatuur.

Gebruikte browsersversies voor dit onderzoek

- Edge 122
- Firefox 115
- Verteller
- WebAIM Contrast Checker
- PAC
- Adobe Acrobat Pro

Afhankelijke technologie

- HTML5

- CSS
- ECMAScript 5
- DOM
- SVG
- WAI-ARIA
- PDF